

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

พัฒนัสสา แก้วคำไสย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Corresponding author: kaewkumsai_p@su.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3) องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 4) ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 96 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 6 องค์ประกอบ คือ การสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การมีธรรมาภิบาลในการบริหาร และการสร้างแรงจูงใจ 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์หรือบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทางการสอน มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง ท่วงท่าเวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 64 ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลของโรงเรียนที่พึงประสงค์ต่อไป

คำสำคัญ : 1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3. ประสิทธิผลโรงเรียน

**The structural equation modeling analysis of participatory management,
transformational leadership, and effectiveness of schools
under the Bangkok Metropolitan Administration**

Panphatsa Kaewkumsai

Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000, Thailand

Corresponding author: kaewkumsai_p@su.ac.th

Abstract

This research aims to investigate: 1) the factors influencing participatory management in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, 2) the factors contributing to transformational leadership in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, 3) the factors influencing the effectiveness of schools under the Bangkok Metropolitan Administration, and 4) the structural equation modeling analysis of participatory management, transformational leadership, and the effectiveness of schools under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample comprises 96 schools, with 3 respondents from each school, totaling 288 participants. Research tools include semi-structured interview and opinionnaire. Statistical analyzes involve frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, and structural equation modeling. The research findings indicate that: 1) Factors influencing participatory management in schools under the Bangkok Metropolitan Administration include community support and collaboration, involvement in management by subordinates and stakeholders, establishment of participatory mechanisms, creation of a participatory atmosphere, good governance in management, and motivation establishment. 2) Factors contributing to transformational leadership in schools under the Bangkok Metropolitan Administration include idealized influence or charisma, inspirational motivation, intellectual stimulation, and individualized consideration, aligning accurately with empirical data. 3) Factors influencing the effectiveness of schools under the Bangkok Metropolitan Administration include a safe and orderly environment, a clear school mission, instructional leadership, a climate of high expectations, high time on task, frequent monitoring of student progress, and positive home-school relations, aligning accurately with empirical data. 4) The structural equation modeling analysis of participatory management, transformational leadership, and the effectiveness of schools under the Bangkok Metropolitan Administration is in accurate harmony with empirical data. Participatory management and transformational leadership significantly impact the effectiveness of schools under the Bangkok Metropolitan Administration, predicting effectiveness by 64%. Administrators are advised to prioritize participatory management and promote transformational leadership to achieve the desired school effectiveness.

Keywords: 1. Participatory management 2. Transformational leadership 3. Effectiveness of school

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน (disruptive era) และโลกแห่งอนาคต ทั้งในมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติเป็นวงกว้าง สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีภารกิจหลักในการสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้ปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยบริหารจัดการภายใต้ความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างทุนมนุษย์ (human capital) และจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ (Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560, 2017: 80) มีการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (National Education Act B.E. 2542, 1999: 4) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย “คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิต ในศตวรรษที่ 21” และบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” (Thailand's National Strategy B.E. 2561-2580, 2018: 4) การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวจำเป็นต้องใช้หลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วการทำงานโดยลำพังยาก ที่จะประสบความสำเร็จ แต่การดำเนินการในรูปคณะกรรมการ หรือองค์กรคณะบุคคลจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่า การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากร ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในศาสตร์ แขนงต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่า จะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร (Suntharayuth, 2013: 496-503) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ยังเป็นตัวชี้วัดที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ (Eviyana, Diana, Kholid, & Masykur, 2020: 620) และก่อให้เกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในองค์กรได้ กลยุทธ์ขององค์กรที่กำหนดโดยผู้นำจำเป็น ต่อการทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพในอนาคต (Robinson &

Aronica, 2015) องค์กรใดมีผู้นำ ผู้บริหารหรือแม่ทัพบุคลากร ที่มีภาวะผู้นำจะส่งผลให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จหรือ เป็นองค์กรที่ยอดเยี่ยมได้ รวมทั้งมีผลการศึกษาวิจัย เชิงประจักษ์จำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำมีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพขององค์กร (Chongvisal, 2016: 269) ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน แต่จาก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในภาพรวมของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการยังขาด ระบบหรือกลไกการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีประสิทธิภาพ (Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration, 2020: 58-60) และแม้ว่าจะมี การบริหารจัดการศึกษาโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน แต่ในทางปฏิบัติ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร บางแห่งยังไม่ได้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากวัดและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับน้อย ถึงแม้จะมี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่ายผู้ปกครอง ของแต่ละโรงเรียนครบตามเกณฑ์ แต่บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองของ แต่ละโรงเรียนยังมีน้อยมาก (Educational Efficiency Promotion Group, 2014) นอกจากนี้ยังพบว่าการมีส่วนร่วมของครู ด้านงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด (Suttachai, 2017: 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขาดความเชื่อมโยงและ การบูรณาการด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นเอกภาพ (Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration, 2020: 60) จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าเป้าหมาย (Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration, 2022: 21-23) ประกอบกับ ผู้บริหารสถานศึกษามีขีดความสามารถในการรับมือกับ ความเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาได้ แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้บริหารใหม่ที่ยังมีประสบการณ์ ในการบริหารงานไม่มากต้องมีการเรียนรู้และรับมือกับ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ต้องปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาจาก บุคลากรในโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปิดประตูสู่ความสำเร็จ

ในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย จากสภาพปัญหาภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นทั้งวิกฤตและโอกาสที่เป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารที่ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรมีอุดมการณ์ร่วม และปฏิบัติงานได้เหนือความคาดหมาย โดยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีความเข้าใจและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาลดความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกองค์กร เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งอันจะนำไปสู่ประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

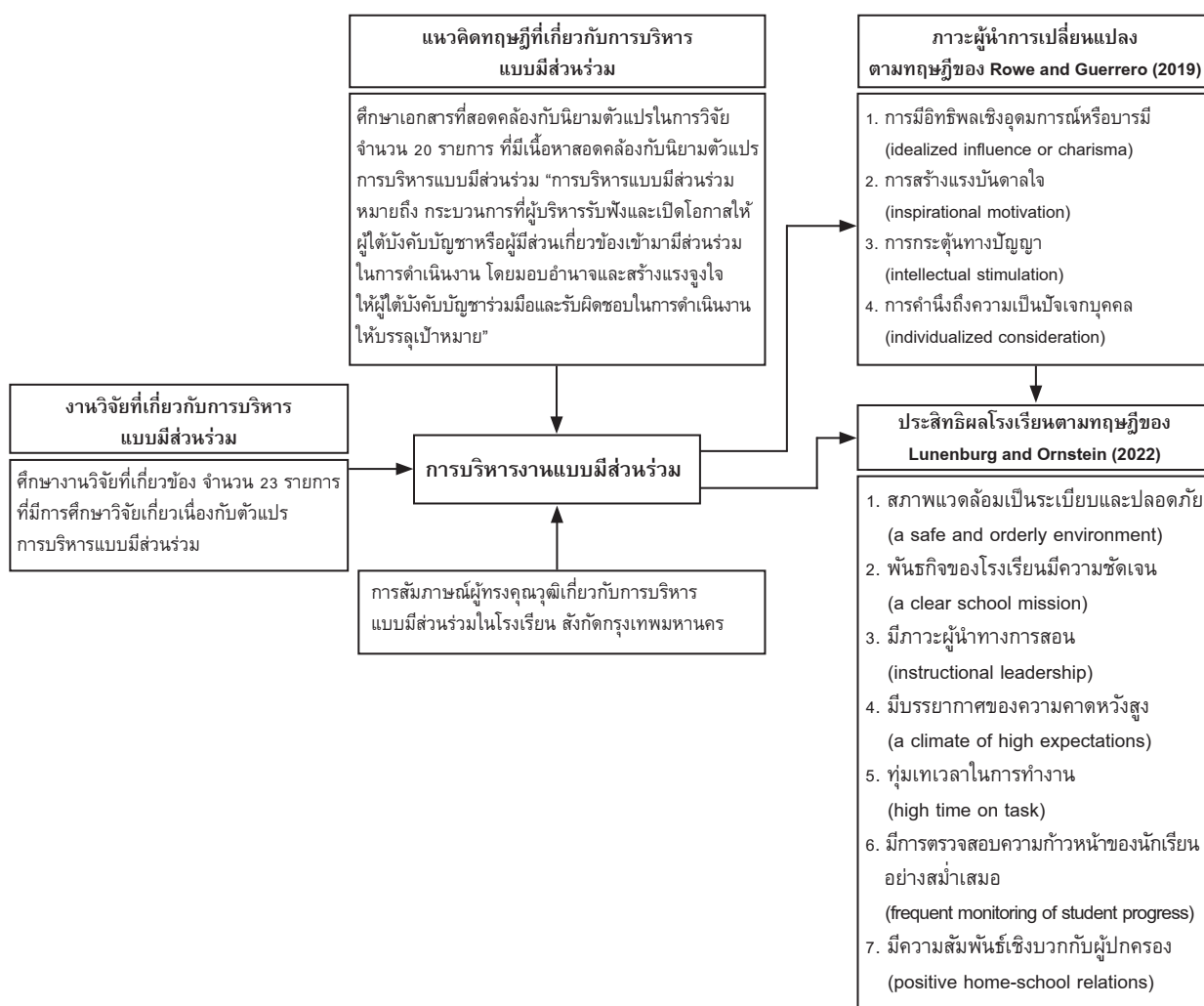
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากเอกสาร จำนวน 20 รายการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 23 รายการ ที่สะท้อนตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้ทำการวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2559-2563 รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อมาประมวลและสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับนิยามตัวแปรของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เช่น จากการศึกษาของ ชัยวัฒน์ อุทัยแสน และ อาริต เส็งประชา (Uthaisan & Sengpracha, 2016) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมาย

และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจกัน และความเป็นเอกภาพของผู้บริหาร บัณฑิตย์ ลิ้มปณชัยพรกุล และธินาฏ ณ สุนทร (Limpanachaipornkul & Na-soontorn, 2016) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติงาน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน บรรยากาศองค์กร และการร่วมประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ ส่วนอุบลรัตน์ กรุดมณี (Krutmanee, 2021) ได้ทำการศึกษาเรื่องสหสัมพันธ์คานาคอระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างบรรยากาศและความผูกพัน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ทั้งหมดล้วนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัยของ Ebunu (2020) ยังพบว่าการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้โอกาสและเสริมพลังอำนาจให้แก่ครูในการตัดสินใจเพื่อความสำเร็จของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของ Rowe and Guerrero (2019: 145-171) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์หรือบารมี 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

3. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยใช้ทฤษฎีประสิทธิผลโรงเรียนตามแนวคิดของ Lunenburg and Ornstein (2022: 292-309) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน 3) มีภาวะผู้นำทางการสอน 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง 5) ทุ่มเทเวลาในการทำงาน 6) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ 7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงนำแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 96 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของ Bartlett, Kotlik, and Higgins (2001: 48) และใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 288 คน ซึ่งสอดคล้องกับ Comrey and Lee (2009)

ที่กำหนดเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบ จำนวน 200 คน ถือว่าอยู่ในระดับพอใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 150 ข้อ มีค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ 0.989 ทั้งนี้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 100 ข้อ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.986 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.954 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.966

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์

แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) และ เก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) โดยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือการเก็บข้อมูลไปยังสำนัก การศึกษาและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง โดยได้รับ แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.92

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

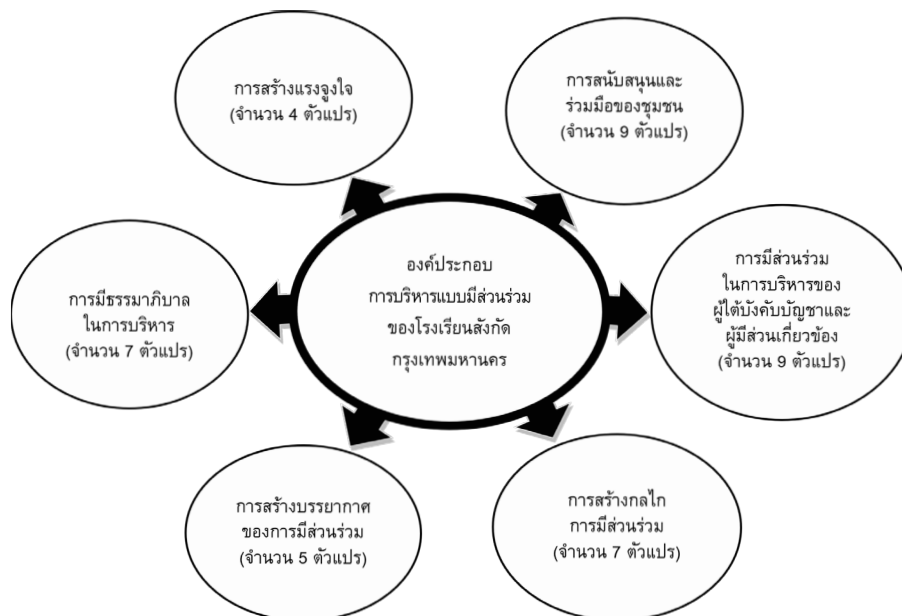
1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นโดยใช้ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) 3) การวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียน โดยใช้ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) 4) การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) 5) การวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) 6) การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลโรงเรียน โดยใช้การ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) 7) การวิเคราะห์ โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling Analysis: SEM)

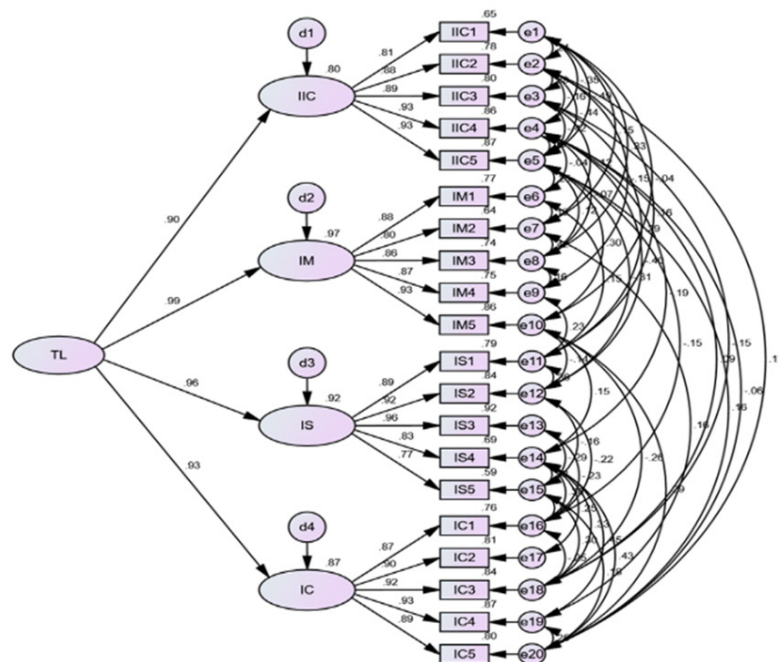
ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (EFA) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจ คือ แต่ละองค์ประกอบมีค่า ความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) มากกว่า 1 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป มีค่า น้ำหนักปัจจัย (factor loading) ของแต่ละตัวแปรตั้งแต่ 0.55 ขึ้นไป พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ การพิจารณา เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน การมีส่วนร่วม ในการบริหารของผู้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศของ การมีส่วนร่วม การมีธรรมาภิบาลในการบริหาร และการสร้าง แรงจูงใจ สามารถอธิบายความแปรปรวน รวมทั้งหมดได้ร้อยละ 51.94 มีจำนวน 6 องค์ประกอบ 41 ตัวแปร ดังภาพที่ 2

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 2 องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ที่มา : Panphatsa Kaewkumsai)

Chi-square=124.919,df=111, P-value=.173, Chi-square/df=1.125,
GFI=.959, AGFI=.923, NFI=.983, TLI=.997, CFI=.998,
RMSEA=.021, RMR=.006, SRMR=.017

ภาพที่ 3 โมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ที่มา : Panphatsa Kaewkumsai)

จากโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดสามารถแสดงผลได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไคสแควร์ (χ^2)	$p > 0.05$	0.173	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	$\chi^2/df < 2$	1.125	ผ่านเกณฑ์
3. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	> 0.90	0.959	ผ่านเกณฑ์
4. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI)	> 0.90	0.923	ผ่านเกณฑ์
5. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนแบบอิงเกณฑ์ (NFI)	> 0.95	0.983	ผ่านเกณฑ์
6. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (TLI)	> 0.95	0.997	ผ่านเกณฑ์
7. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI)	> 0.95	0.998	ผ่านเกณฑ์
8. ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	< 0.05	0.021	ผ่านเกณฑ์
9. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR)	< 0.05	0.006	ผ่านเกณฑ์
10. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR)	< 0.05	0.017	ผ่านเกณฑ์

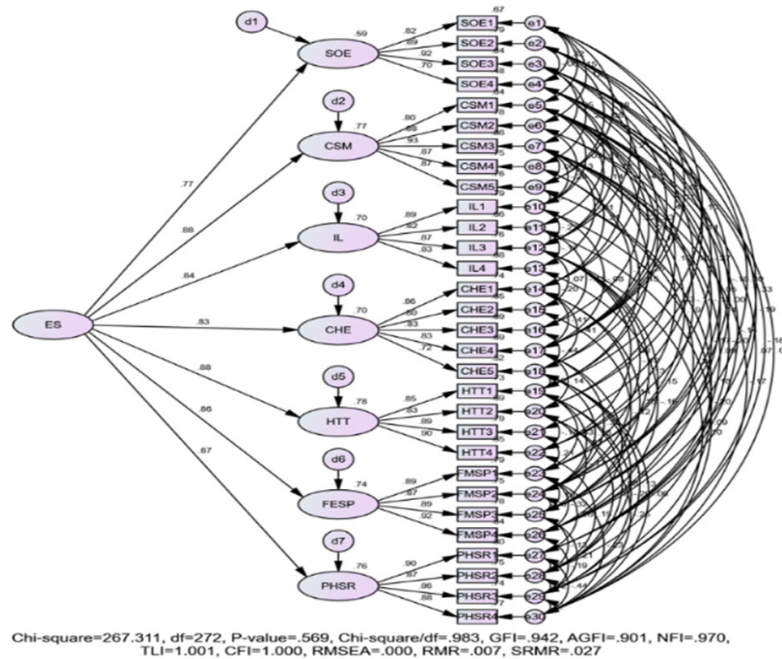
จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์หรือบารมี 2) การสร้างแรงบันดาลใจ

3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล พบว่า มีค่า $P\text{-value} = 0.173$, $\chi^2/df = 1.125$, $GFI = 0.959$, $AGFI = 0.923$, $NFI = 0.983$, $TLI = 0.997$, $CFI = 0.998$, $RMSEA = 0.021$, $RMR = 0.006$, $SRMR = 0.017$ เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทั้ง 20 ตัวแปรสามารถอธิบายองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.90-0.99

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รายละเอียดดังภาพที่ 4

จากโมเดลองค์ประกอบประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดสามารถแสดงผลได้ดังตารางที่ 2

ภาพที่ 4 โมเดลองค์ประกอบประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ที่มา : Panphatsa Kaewkumsai)

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

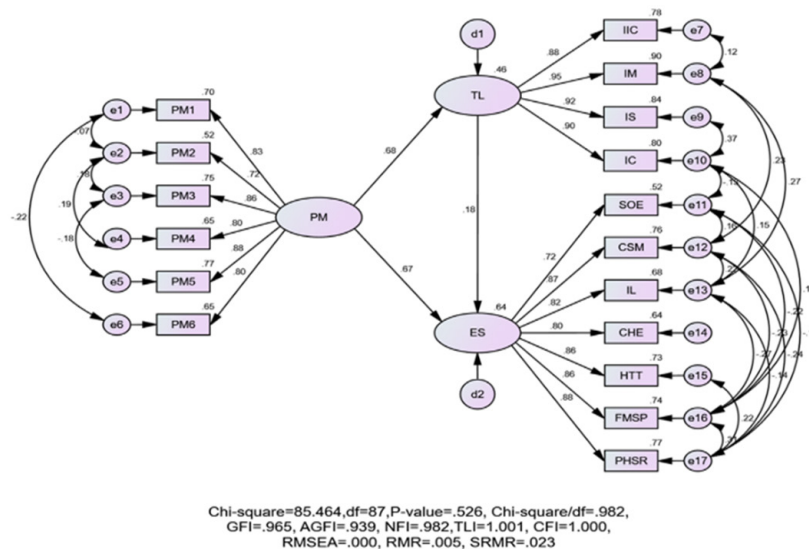
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไคสแควร์ (χ^2)	$p > 0.05$	0.569	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	$\chi^2/df < 2$	0.983	ผ่านเกณฑ์
3. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	> 0.90	0.942	ผ่านเกณฑ์
4. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI)	> 0.90	0.901	ผ่านเกณฑ์
5. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนแบบอิงเกณฑ์ (NFI)	> 0.95	0.970	ผ่านเกณฑ์
6. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (TLI)	> 0.95	1.001	ผ่านเกณฑ์
7. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI)	> 0.95	1.000	ผ่านเกณฑ์
8. ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	< 0.05	0.000	ผ่านเกณฑ์
9. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR)	< 0.05	0.007	ผ่านเกณฑ์
10. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR)	< 0.05	0.027	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน 3) มีภาวะผู้นำทางการสอน 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง 5) ทุ่มเทเวลาในการทำงาน 6) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ 7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้บริหาร พบว่า มีค่า $P\text{-value} = 0.569$, $\chi^2/df = 0.983$, $GFI = 0.942$, $AGFI = 0.901$, $NFI = 0.970$, $TLI = 1.001$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.007$, $SRMR = 0.027$ เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้อง

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทั้ง 30 ตัวแปรสามารถอธิบายองค์ประกอบประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.77-0.88

4. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รายละเอียดดังภาพที่ 5

จากโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดสามารถแสดงผลได้ดังตารางที่ 3

ภาพที่ 5 โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ที่มา : Panphatsa Kaewkumsai)

ตารางที่ 3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไคสแควร์ (χ^2)	$p > 0.05$	0.526	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	$\chi^2/df < 2$	0.982	ผ่านเกณฑ์
3. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	> 0.90	0.965	ผ่านเกณฑ์
4. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI)	> 0.90	0.939	ผ่านเกณฑ์
5. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนแบบอิงเกณฑ์ (NFI)	> 0.95	0.982	ผ่านเกณฑ์
6. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (TLI)	> 0.95	1.001	ผ่านเกณฑ์
7. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI)	> 0.95	1.000	ผ่านเกณฑ์
8. ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	< 0.05	0.000	ผ่านเกณฑ์
9. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR)	< 0.05	0.005	ผ่านเกณฑ์
10. ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR)	< 0.05	0.023	ผ่านเกณฑ์

จากภาพที่ 5 และตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่า $P\text{-value} = 0.526$, $\chi^2/df = 0.982$, $GFI = 0.965$, $AGFI = 0.939$, $NFI = 0.982$, $TLI = 1.001$, $CFI = 1.000$, $RMSEA = 0.000$, $RMR = 0.005$, $SRMR = 0.023$ เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาโมเดลการวัด (measurement model) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นตัวแทนขององค์ประกอบ โดย

น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรแฝงการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ใกล้เคียงกัน อยู่ระหว่าง 0.72-0.88 ตัวแปรแฝงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ใกล้เคียงกัน อยู่ระหว่าง 0.88-0.95 และตัวแปรแฝงประสิทธิผลโรงเรียน มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ใกล้เคียงกัน อยู่ระหว่าง 0.72-0.88 ซึ่งเป็นค่าตัวแปรน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบที่มากกว่า 0.04 จัดเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ชุดตัวแปร ตามโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า มีความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นเหตุเป็นผลกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรเหตุ	อิทธิพล	ตัวแปรผล	
		TL	ES
PM	DE	0.68	0.67
	IE	-	0.12
	TE	0.68	0.79
TL	DE	-	0.18
	IE	-	-
	TE	-	0.18
R^2	-	0.46	0.64

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ชุดตัวแปร พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียน (ES) สังกัดกรุงเทพมหานคร และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 64 โดยที่การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.68 การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน (ES) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.67 และการบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียน (ES) โดยส่งผ่านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีค่าสัมประสิทธิ์

อิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ 0.12 และมีอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.79 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน (ES) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.18 แสดงว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง จะส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสูงตามไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นพหุองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3) การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม 4) การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม 5) การมีธรรมาภิบาลในการบริหาร และ 6) การสร้างแรงจูงใจ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารรับฟังและเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในทุกมิติ และทั้ง 6 องค์ประกอบ ถือเป็นหลักการสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรคำนึงถึงและนำไปใช้ในการขับเคลื่อนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการสนับสนุนและความร่วมมือของชุมชนที่อยู่โดยรอบโรงเรียน ผวนกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นบุคลากรภายในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสร้างกลไกการมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในองค์กรบนพื้นฐานสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีธรรมาภิบาลในการบริหาร และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรร่วมมือในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนสุภาภรณ์ ธนโชติสุขสบาย (Thanachotsuksabai, 2014) ซึ่งพบว่าองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นพหุองค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสื่อสารภายในองค์กร บรรยากาศภายในองค์กร การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงาน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมโดยวิธีวิจัยและพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลรัตน์ กรุตมณี (Krutmanee, 2021) ที่พบว่าองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 6 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างบรรยากาศและความผูกพัน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีของ Rowe and Guerrero (2019: 145-147) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นแนวคิดที่ทรงอิทธิพล มีวิวัฒนาการมายาวนานกว่า 4 ทศวรรษ หากแต่ยังคงได้รับการยอมรับและมีการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนและสังคมโลกในทุกยุคทุกสมัย ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการปรับตัวและแสดงบทบาทความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนา

สถานศึกษาให้มีคุณภาพได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและตอบสนองความคาดหวังของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถพัฒนางานและปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีวิสัยทัศน์ร่วม สร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจให้สามารถพัฒนาสมรรถนะการทำงานได้เต็มตามศักยภาพ ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่เหนือความคาดหมาย มีประสิทธิผลในการดำเนินงานสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์ทิภา สร้างช้าง, ภาคิน ธาราศิริ, สุชาติ ลีตระกูล, และประเวศ เวชชะ (Sangchang, Taratomsiri, Leetrakoon, & Wetcha, 2014: 13) พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กนกวรรณ เขียวนิล และประทีป มากมิตร (Khioanin & Markmit, 2021: 166) ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Monje-Amor, Vázquez, and Faíña (2020: 169) ที่ศึกษาพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

3. องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีของ Lunenburg and Ornstein (2022: 292-309) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ดำเนินนโยบายและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผลครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 7 ประการ โดยได้รับการสนับสนุนจากกรุงเทพมหานครในการพัฒนาสภาพแวดล้อมและลักษณะทางกายภาพของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานความปลอดภัย ประกอบกับโรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีทีสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาไว้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างชัดเจน มีการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางการสอน ครูและบุคลากรทุ่มเทเวลาในการสอนโดยเสียสละอุทิศตนในการปฏิบัติ

หน้าที่ทั้งในและนอกเวลาราชการ ทั้งงานในหน้าที่และงานตามนโยบาย โดยจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ประเมินผล และพัฒนาด้านวิชาการ โดยส่งเสริมให้ครูมีการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับและนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา และรายงานผลการเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลรัตน์ กรุดมณี (Krutmanee, 2021) พบว่า องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทุกองค์ประกอบ ประกอบด้วย การประเมินผลการเรียนรู้ ภาวะผู้นำของโรงเรียนและชั้นเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน หลักสูตรการเรียนการสอน การวางแผนโปรแกรม และความร่วมมือของบ้าน โรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกศกนก ณ พัทลุง (Na Phatthalung, 2013) ที่พบว่า รูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย มีมาตรฐานและความคาดหวังสูงสำหรับนักเรียนทุกคน หลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน การกำกับกับการเรียนรู้และการสอนอย่างสม่ำเสมอ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมอย่างสูงของครอบครัวและชุมชน เช่นเดียวกับ Preston, Goldring, Guthrie, Ramsey, and Huff (2017: 525) พบว่า องค์ประกอบของประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำที่เน้นการเรียนรู้ หลักสูตรที่เข้มงวด การสอนที่มีคุณภาพและการเชื่อมต่อกับชุมชนภายนอก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Singha and Sikdar (2018: 545) ที่พบว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต้องพิจารณาภาวะผู้นำ การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสังคมและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

4. โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ เนื่องจากในบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ในชุมชนเมือง หลายโรงเรียนมีรากฐานมาจากโรงเรียนวัด อยู่ในพื้นที่ธรณีสงฆ์ รวมทั้งมีคหบดีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินเพื่อสร้างและขยายพื้นที่ของโรงเรียน ประกอบกับ ผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียนค่อนข้างมาก ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้นับว่าเอื้อต่อการบริหาร

จัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้น ในการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 6 องค์ประกอบ ประกอบกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารหรือผู้นาองค์กรที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับตนเองและบุคลากรในสถานศึกษา ในขณะเดียวกันหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการกำหนดนโยบายหรือหลักสูตรการฝึกอบรมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบ ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงย่อมนำไปสู่ประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่สูงขึ้น ในขณะที่ พันธุ์ทิภา สร้างช้าง และคณะ (Sangchang et al., 2014: 13) พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ เขียวนิล และประทีป มากมิตร (Khioanin & Markmit, 2021: 166) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง และสอดคล้องกับที่ พยอม วงษ์พูล (Wongpool, 2015: 106) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ Tijani (2020: 1) ที่กล่าวว่า ควรพัฒนาทักษะการบริหารจัดการที่จะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจมุมมองและความต้องการของผู้อื่น ใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นเหตุปัจจัยซึ่งกันและกันของชุดตัวแปรทั้ง 3 ชุด ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียน โดยนำองค์ประกอบของทั้ง 3 ชุดตัวแปรมาใช้เป็นหลักในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2579)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการศึกษากิจการการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรเปิดโอกาสให้ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน เพื่อร่วมกัน ขับเคลื่อนและส่งเสริมให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จ

2. จากผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของการวิจัย ครั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตขององค์ประกอบ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้น ผู้ที่จะเข้าสู่ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการอบรมพัฒนาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์หรือ บารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในขณะเดียวกันผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ดำรง ตำแหน่งในปัจจุบันจะต้องดำรงรักษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้คงอยู่ต่อไป และส่งเสริมให้เกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในผู้ใต้บังคับบัญชาไปด้วย

3. จากผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ของการวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของ องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้น ในการพัฒนาประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจึงควรพัฒนาให้ครอบคลุม ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทาง การสอน มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง หุ่่มเทเวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและ ปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง ดังนั้นเพื่อยกระดับ ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้สูงกว่าเป้าหมาย ที่กำหนด โรงเรียนจึงควรเสริมสร้างจุดเด่นด้านการมีสภาพ แวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย และส่งเสริมให้ภายใน โรงเรียนมีบรรยากาศของความคาดหวังสูง

4. จากผลการศึกษาการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง การบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหาร แบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพ โรงเรียนได้ร้อยละ 64 ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครและหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้ความสำคัญ กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของ การบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ การสนับสนุน และร่วมมือของชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารของ ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างกลไกการมี ส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การมี ธรรมเนียมในการบริหาร และการสร้างแรงจูงใจ จะเห็นได้ว่า ผลการศึกษากิจการการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางตรง ต่อประสิทธิภาพโรงเรียนมากถึง 0.67 ในขณะที่ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพโรงเรียนเพียง 0.18 จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากกว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพ การศึกษาและประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิจัยและข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และอาจมี ตัวแปรอื่นที่การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผ่านได้ดีกว่าภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) หรือการวิเคราะห์ด้วยสถิติการวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้าง (structural equation modeling analysis)

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารแบบ มีส่วนร่วมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ศึกษาความสัมพันธ์ ของตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของ โรงเรียน ศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผล ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครหรือสังกัดอื่น ๆ โดย วิเคราะห์ด้วยสถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล (canonical correlation analysis)

4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารแบบ มีส่วนร่วมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรการบริหาร

แบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน ตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครหรือสังกัดอื่น ๆ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ ที่กรุณาให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

References

- Bartlett, J. E., Kotrlik, J. W., & Higgins, C. C. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research. *Information Technology, Learning, and Performance Journal*, 19(1): 43-50.
- Chongvisal, Rattigorn. (2016). *Leadership: Theories, Research, and Approaches to Development (ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา)* (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2009). *A First Course in Factor Analysis* (2nd ed.). NY: Psychology Press.
- Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560). (2017, April 6). *Royal Thai Government Gazette* (No. 134 Chapter 40 a, pp. 1-90). [Online]. Retrieved April 5, 2023 from <https://shorturl.asia/HcAuq>
- Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration. (2020). *Education Development Plan for Bangkok Metropolitan Administration No. 3 (2021-2026) (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569))*. Bangkok: One Fine Day.
- Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration. (2022). *Action Plan for Department of Education 2022 (แผนปฏิบัติการราชการประจำปี พ.ศ. 2565 สำนักการศึกษา)*. Bangkok: n.p.
- Ebunu, A. A. (2020). Participatory management for enhancing students' academic performance in public secondary schools in Rivers State. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 7(5): 145-156.
- Educational Efficiency Promotion Group. (2014). *Study the Administrative Conditions of Basic Educational Institutions Among Administrators of Educational Institutions under the Bangkok Metropolitan Administration (ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร)*. Bangkok: n.p.
- Eviyana, E., Diana, N., Kholid, I., & Masykur, R. (2020). Participatory management in improving the quality of madrasah. *Edukasi Islami: Jurnal Pendidikan Islam*, 9(2): 637-650.
- Khioanin, Kanokwan, & Markmit, Prateep. (2021). The relationship between the transformational leadership of school administrators and the effectiveness of school academic administration in Bangkok Noi Area under Bangkok Metropolitan Administration (ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร). *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(12): 166-179.
- Krutmanee, Ubonrat. (2021). *Canonical Correlation Between Participatory Management and Effectiveness of the Small Size Secondary School (สหสัมพันธ์คานอนิคอระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)*. Doctoral dissertation, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Limpanachaipornkul, Bandid, & Na-soontorn, Taneenart. (2016). Factors and indicators participatory administrative of Basic Education School Board (องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน). *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1): 177-189.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. (2022). *Educational Administration: Concepts and Practices* (7th ed.). CA: SAGE.

- Monje-Amor, A., Vázquez, J. P. A., & Faíña, J. A. (2020). Transformational leadership and work engagement: Exploring the mediating role of structural empowerment. **European Management Journal**, 38(1): 169-178.
- Na Phatthalung, Katekanok. (2013). **Development of an Effective Secondary School Model for Thailand** (การพัฒนารูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับประเทศไทย). Doctoral dissertation, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- National Education Act B.E. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542). (1999, August 19). **Royal Thai Government Gazette** (No. 116 Chapter 74 a, pp. 1-23). [Online]. Retrieved April 5, 2023 from <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF>
- Preston, C., Goldring, E., Guthrie, J. E., Ramsey, R., & Huff, J. (2017). Conceptualizing essential components of effective high schools. **Leadership and Policy in Schools**, 16(4): 525-562.
- Robinson, K., & Aronica, L. (2015). **Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education**. NY: Viking Penguin.
- Rowe, W. G., & Guerrero, L. (Eds.). (2019). **Cases in Leadership** (5th ed.). CA: SAGE.
- Sangchang, Pantipa, Taratornsiri, Pakin, Leetrakoon, Suchart, & Wetcha, Prawet. (2014). The development model of transformational leadership for administrators under the Office of the Basic Education Commission (รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน). **The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal**, 20(2.3): 13-22.
- Singha, S. K., & Sikdar, D. P. (2018). Concept of school effectiveness & its modern trends of research. **Research Review International Journal of Multidisciplinary**, 3(8): 545-551.
- Suntharayuth, Torn. (2013). **Organizational and Behavioral Theory: Principles, Research Theory and Educational Practices** (ทฤษฎีองค์กรและพฤติกรรม: หลักการทฤษฎีการวิจัย และการปฏิบัติทางการศึกษา). Bangkok: Natikul Press.
- Suttachai, Phonlawat. (2017). **Teachers' Opinions on Participatory Management by School Administrators in Schools under the Chatuchak District, Bangkok** (ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร). [Online]. Retrieved April 10, 2023 from <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/517.ru>
- Thailand's National Strategy B.E. 2561-2580 (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)). (2018, October 13). **Royal Thai Government Gazette** (No. 135 Chapter 82 a, pp. 1-71). [Online]. Retrieved April 5, 2023 from https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- Thanachotsuksabai, Rathaphat. (2014). **Scientific Skills of Administrator Effecting Participatory Management in Schools under the Jurisdiction of the Office of Basic Education Commission** (ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน). Doctoral dissertation, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Tijani, A. A. (2020). Participatory decision making: An effective tool for school effectiveness in Kwara State, Nigeria. **HONAI: International Journal for Educational, Social, Political & Cultural Studies**, 3(1): 1-14.
- Uthaisan, Chaiwat, & Sengpracha, Arit. (2016). The participatory management effecting the marketing strategy of the private schools in Nonthaburi Province (การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนนทบุรี). **Academic Journal Bangkokthonburi University**, 5(2): 135-146.

Wongpool, Phayom. (2015). The influence of transformational leadership and learning organization on the effectiveness of secondary schools in Lower Northern Thailand (อิทธิพลของภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย). **Academic Journal Bangkokthonburi University**, 4(2): 106-119.